

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

Кафедра соціальної роботи, управління та суспільних наук

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ВК. 1.2.(М1) СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ,
ДЕМОБІЛІЗОВАНИМИ ТА ЗВІЛЬНЕНИМИ В ЗАПАС

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	ВК. 1.2.(М1) Соціальна робота з військовослужбовцями, демобілізованими та звільненими в запас
Статус дисципліни	Вибіркова, цикл професійної підготовки блоку дисциплін відповідно до траєкторії студента чи курсанта
Рівень вищої освіти, форма навчання	Перший (бакалаврський), денна форма
Освітньо-професійна програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Рік навчання, семестр	2-й рік (4 семестр)
Мова викладання	українська
Викладач	Костишин Емілія Іванівна, к. і. наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук
Е-mail	e.kostyshyn@ldubgd.edu.ua
Сторінка курсу в ВУ	https://virt.ldubgd.edu.ua/course/view.php?id=3279
Консультації	Згідно розкладу консультацій кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук

2. Анотація до курсу

Програму вивчення навчальної дисципліни «Соціальна робота з військовослужбовцями, демобілізованими та звільненими в запас» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів в галузі знань 23 «Соціальна робота» спеціальності 231 «Соціальна робота».

Об'єктом навчальної дисципліни є сфера соціальної роботи з військовослужбовцями, демобілізованими та звільненими в запас та їх сім'ями.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Соціальна робота з військовослужбовцями, демобілізованими та звільненими в запас» є система злагоджених, цілеспрямованих організаційних, правових і виховних заходів, спрямованих на соціальне обслуговування військовослужбовців, демобілізованих та звільнених в запас та їх сімей, на реалізацію встановлених законодавством прав і пільг, на здійснення соціальної підтримки цієї групи населення.

3. Мета і завдання курсу

3.1. Метою навчальної дисципліни є сформувані цілісне теоретичне уявлення сучасного стану, особливостей, змісту, методів, технологій соціальної роботи з військовослужбовцями, демобілізованими та їхніми сім'ями.

3.2. Завдання:

- розкрити особливості соціальної роботи з військовослужбовцями, демобілізованими та їхніми сім'ями;
- сформувані навички використання методів і форм соціальної роботи з військовослужбовцями, демобілізованими та їхніми сім'ями в соціальній сфері при захисті їх інтересів;
- сприяти вихованню та закріпленню морально-етичних норм комунікації з такими групами клієнтів;
- розвинути професійно-значущі якості у здобувачів, необхідних для здійснення соціальної роботи з військовослужбовцями, демобілізованими та їхніми сім'ями.
- сформувані розуміння методів та технологій здійснення соціальної роботи з військовослужбовцями, демобілізованими та їхніми сім'ями.

3.3. Компетентності:

Загальні компетентності

- ЗК04 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК06 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК07 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК08 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК09 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК10 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК11 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК12 Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК13 Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК14 Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК15 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК17 Навики здійснення безпечної діяльності

Спеціальні (фахові) компетентності:

- ФК01 Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).
- ФК03 Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.
- ФК04 Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

- ФК05 Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.
- ФК06 Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.
- ФК08 Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.
- ФК09 Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.
- ФК10 Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.
- ФК11 Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.
- ФК14 Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.
- ФК15 Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.
- ФК16 Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.
- ФК17 Здатність виявляти і залучати ресурси організацій партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.
- ФК18 Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.
- ФК19 Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.
- ФК20 Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

3.4. Програмні результати навчання:

- РН01 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.
- РН02 Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.
- РН03 Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.
- РН04 Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.
- РН05 Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.
- РН07 Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.
- РН09 Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.
- РН10 Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.
- РН11 Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.
- РН12 Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.
- РН13 Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

- РН14 Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.
- РН15 Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.
- РН16 Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.
- РН17 Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й насажувати клієнтів.
- РН18 Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.
- РН19 Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.
- РН20 Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.
- РН21 Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.
- РН22 Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.
- РН23 Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки
- РН24 Передбачати необхідний рівень індивідуальної безпеки у разі виникнення надзвичайних ситуацій.
- РН25 Застосовувати отримані знання соціально-правового захисту населення в практичній діяльності.

4. Формат і обсяг курсу

Формат курсу	Навчальний матеріал дисципліни структурований за складається з 11 тем, які є логічно завершеними, відносно самостійними, цілісними частинами. У процесі вивчення курсу здобувачі вищої освіти також повинні брати активну участь в обговоренні дискусійних питань, вирішувати індивідуально та у групі ситуативні завдання.
Обсяг дисципліни:	4,5 кредити / 135 академічних годин, з яких: лекцій – 32 години, практичних – 32 години, самостійної роботи – 71 години.
Форми навчання	лекції, семінарські заняття, консультації, самостійна робота (у тому числі виконання здобувачами освіти індивідуальних завдань у поза аудиторний час з подальшою їх перевіркою на семінарських заняттях).

5. Тематика та зміст курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.
Тема 1. Соціальна робота з військовослужбовцями, демобілізованими та звільненими в запас як є інноваційний напрям соціальної роботи	10	2	2		6
Тема 2. Правовий статус військовослужбовців в Україні	10	2	2		6
Тема 3. Нормативно-правове забезпечення соціального захисту та підтримки військовослужбовців та членів їх родин в Україні	14	4	4		6
Тема 4. Інституційний механізм реалізації державної політики соціального захисту військовослужбовців-учасників бойових дій, учасників війни, ветеранів війни в Україні	14	4	4		6
Тема 5. Інструменти соціального захисту та підтримки військовослужбовців та членів їх родин в Україні та світі	14	4	4		6
Тема 6. Соціальний супровід військовослужбовців та членів їх сімей в Україні	10	2	2		6
Тема 7. Методи та технології соціальної роботи з військовослужбовцями-учасниками війни та їх сім'ями	15	4	4		7
Тема 8. Реабілітація військовослужбовців: теоретичні та правові засади	11	2	2		7
Тема 9. Закордонний досвід реінтеграції ветеранів війни до цивільного життя	15	4	4		7
Тема 10. Політика ветеранського розвитку в Україні	11	2	2		7
Тема 11. Організація соціальної та професійної адаптації учасників бойових дій	11	2	2		7
Усього годин за семестр	135	32	32		71
Усього годин	135	32	32		71

Інформаційний обсяг дисципліни

Тема 1. Соціальна робота з військовослужбовцями, демобілізованими та звільненими в запас як є інноваційний напрям соціальної роботи

Поняття військової соціальної роботи, її форми, завдання та функції. Становлення військової соціальної роботи в США, Великій Британії та Ізраїлі.

Актуальність соціальної роботи з військовослужбовцями, демобілізованими та звільненими в запас в Україні. Об'єкт, предмет, основні завдання соціальної роботи з військовослужбовцями, демобілізованими та звільненими в запас в Україні.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

Тема 2. Правовий статус військовослужбовців в Україні

Поняття військовослужбовця за українським законодавством та його статус. Закон України Про військовий обов'язок і військову службу. Види військової служби: строкова військова служба; військова служба за призовом під час мобілізації, на особливий період; військова служба за контрактом осіб рядового, сержантського і старшинського складу; військова служба за контрактом осіб офіцерського складу; військова служба за призовом осіб офіцерського складу. Права і обов'язки військовослужбовців: загальні та спеціальні. Порядок набуття статусу військовослужбовця-учасника бойових дій або учасника війни або ветерана війни.

Тема 3. Нормативно-правове забезпечення соціального захисту та підтримки військовослужбовців та членів їх родин в Україні

Поняття соціального захисту учасників бойових дій (УДБ), учасників війни (УВ), ветеранів війни (ВВ) в Україні. Закони України: «Про оборону України», «Про Збройні Сили України», «Про Національну гвардію України», «Про Службу безпеки України», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання статусу та соціальних гарантій окремим особам із числа учасників антитерористичної операції», «Про боротьбу з тероризмом».

Закордонний досвід функціонування системи соціального захисту військовослужбовців – ветеранів війни.

Тема 4. Інституційний механізм реалізації державної політики соціального захисту військовослужбовців-учасників бойових дій, учасників війни, ветеранів війни в Україні

Види механізмів реалізації державної політики соціального захисту учасників бойових дій (УБД) в Україні: організаційно-правовий, соціально-економічний, інформаційно-комунікативний, адаптивно-психологічний.

Поняття інституційного (організаційного) механізму державної політики соціального захисту учасників бойових дій (УБД) в Україні. Президент України як гарант прав і свобод громадян. Рада національної безпеки і оборони України (РНБО). Верховна рада України. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Кабінет міністрів України.

Мінветеранів та його структура: Директорат соціального захисту; Директорат реабілітації, медичного забезпечення та соціальної реадaptaції ветеранів; Директорат вшанування пам'яті та формування позитивного образу ветерана; Директорат стратегічного планування, європейської інтеграції та забезпечення взаємодії з органами державної влади. Громадська рада. Рада ветеранів України. Рада родин загиблих.

Інститути реалізації державної політики соціального захисту УБД на загальнодержавному рівні: державні фонди та державні служби України. Пенсійний фонд України та його територіальні управління. Державні фонди соціального страхування. Державний Фонд соціального захисту інвалідів. Державна служба зайнятості. Державна служба України з питань праці. Національна соціальна сервісна служба України.

Тема 5. Інструменти соціального захисту та підтримки військовослужбовців та членів їх родин в Україні та світі.

Соціальне страхування, соціальне забезпечення, соціальна допомога, соціальні гарантії та компенсації.

Соціальні гарантії військовослужбовців та членів їх сімей в особливий період. Нормативна база: Конституція України, Податковий кодекс України; Закони України: Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей; Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб; Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту.

Грошове забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей. Грошове забезпечення військовослужбовців. Грошове забезпечення військовослужбовців в умовах воєнного стану.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

Грошове забезпечення сімей військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками та безвісно відсутніх. Гарантії трудових прав працівників, призваних на військову службу, у тому числі під час мобілізації.

Медичне забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей.

Пенсійне забезпечення військовослужбовців.

Компенсації у зв'язку із виконанням обов'язків військової служби: при загибелі та при втраті працездатності.

Тема 6. Соціальний супровід військовослужбовців та членів їх сімей в Україні

Поняття «соціальний супровід». Поняття «соціальний супровід військовослужбовців та членів їх сімей». Проблеми і потреби особового складу як основа для визначення необхідності соціального супроводу військовослужбовців та членів їх сімей. Соціальні послуги, що можуть надаватися військовослужбовцям та членам їх сімей у процесі соціального супроводу. Система соціального супроводу у ЗС України. Підготовка фахівців соціального супроводу.

Тема 7. Методи та технології соціальної роботи з військовослужбовцями-учасниками війни та їх сім'ями

Первинні та вторинні методи у роботі з військовослужбовцями та їхніми сім'ями. Первинні методи: індивідуальна терапія, сімейна терапія, групова терапія. Вторинні методи: планування, консультування, супровід тощо.

Індивідуальна робота соціального працівника з військовослужбовцями. Індивідуально-психологічні особливості військовослужбовців. Основні форми і методи індивідуальної роботи. Індивідуальна робота з військовослужбовцями за контрактом. Особливості індивідуальної роботи з військовослужбовцями-жінками. Особливості індивідуальної роботи з військовослужбовцями призваними за мобілізацією.

Технології сучасної соціальної роботи з військовослужбовцями: соціальна профілактика, соціальна реабілітація, соціальна підтримка, технологія посередництва.

Тема 8. Реабілітація військовослужбовців: теоретичні та правові засади

Поняття реабілітації у науковому дискурсі. Соціальна реабілітація. Видо-родові відносини поняття «реабілітація» з іншими спорідненими категоріями як адаптація, реадаптація, ресоціалізація. Соціальна реабілітація військовослужбовців як комплекс державних, суспільних та військових заходів.

Види соціальної реабілітації: медична (лікувальна), оздоровча, фізична, професійна (в тому числі трудова), освітня, психологічна, психіатрична, педагогічна.

Нормативно-правове забезпечення реабілітаційної діяльності в Україні. Закони України: Про реабілітацію інвалідів в Україні; Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей.

Накази МО України: Про затвердження Положення про психологічну реабілітацію військовослужбовців Збройних Сил України, які брали участь в антитерористичній операції, під час відновлення боєздатності військових частин (підрозділів); Про затвердження переліків медичних показань та протипоказань до санаторного лікування і медичної реабілітації в санаторно-курортних закладах Збройних Сил України. Наказ Міністерства охорони здоров'я України Про затвердження Плану заходів щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації та соціальної адаптації учасників антитерористичної операції. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги.

Тема 9. Закордонний досвід реінтеграції ветеранів війни до цивільного життя

Практика соціальної реабілітації ветеранів війни до цивільного життя у США та Канаді. Основні напрями реінтеграції військових до цивільного життя: соціальна адаптація; психологічний супровід; професійна перекваліфікація; підтримка з житлом.

Європейський досвід медико-психологічної реабілітації військовослужбовців в країнах-членах та партнерах НАТО. Основні види діяльності психологічного забезпечення

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

збройних сил Німеччини (тестування кандидатів на військову службу з метою раннього виявлення психічних розладів; індивідуальне психологічне консультування; психологічна підтримка та супровід; психологічний аналіз і корекція; поглиблена психологічна реабілітація). Досвід медико-психологічної реабілітації військовослужбовців Франції та Великобританії.

Тема 10. Політики ветеранського розвитку в Україні

Стратегія формування системи переходу від військової служби до цивільного життя на період до 2032 р. Модель надання послуг з реабілітації та відновлення – «Шлях реабілітації та відновлення Захисника/Захисниці». Інститут помічника ветерана. Діяльність центрів ветеранського розвитку. Соціальне партнерство державного та недержавного секторів у реалізації політики ветеранського розвитку в Україні. Цільові програми, які покликані забезпечувати ефективне вирішення важливих соціальних проблем УБД (зайнятість, доступне житло, адаптацію, реабілітацію). Реалізація регіональних програм. Міжнародні проекти для підтримки УБД.

Тема 11. Організація соціальної та професійної адаптації учасників бойових дій

Специфіка повернення учасників бойових дій до мирного життя. Ознаки посттравматичного стресового розладу. Програми підготовки військовослужбовців та їхніх сімей до стресових ситуацій. Сімейна адаптація військовослужбовців.

Охорона фізичного та ментального здоров'я. Медичне забезпечення. Курортно-санаторне лікування. Реабілітація. Протезування.

Поняття професійної адаптації. Освіта. Трудові гарантії та працевлаштування. Перекваліфікація. Послуга соціальної та професійної адаптації.

6. Завдання для самостійного опрацювання

З метою закріплення отриманих практичних навиків, здобувачі освіти виконують індивідуальні завдання. Тематика індивідуальних завдань відображена у електронному освітньому середовищі «Віртуальний університет». Індивідуальне завдання – форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань здобувачами у процесі навчання. Індивідуальні завдання виконують студенти самостійно під керівництвом викладача. Різновидом індивідуальних завдань є індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ).

7. Методи навчання

Основні форми організації навчання: лекції, семінарські заняття із поточним контролем, виконання індивідуальних завдань, тематична контрольна робота, консультації.

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні, наочні і практичні (аспект передачі і сприймання навчальної інформації); індуктивні та дедуктивні (логічний аспект); репродуктивні та проблемно-пошукові (аспект мислення); самостійної діяльності (аспект управління умінням).

2. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: усний, письмовий, тестовий.

3. Логічні методи навчання – моделювання, абстрагування, аналізу і синтезу, формалізації, індуктивний, дедуктивний.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Комп'ютери на базі процесорів Intel Pentium Gold G5400, компоненти програмного забезпечення MS Office 365 (Teams, PowerPoint, Word, Excel), електронне освітнє середовище "Віртуальний університет"(на базі платформи Moodle).

9. Критерії оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_ldu_bzhd_nova_redakciya_10.2020.pdf та «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/polozh_ldubzhd_poryadok_ocinyuvannya.pdf.

Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має за мету перевірку засвоєння здобувачами вищої освіти знань з навчальної дисципліни. Для поточного контролю якості знань здобувачів вищої освіти використовуються такі форми: усні опитування та індивідуальні відповіді на семінарських заняттях; підготовка оглядів сучасної спеціальної літератури; тестування за окремими темами курсу; підготовка рефератів (презентацій) до семінарських занять.

Оцінювання результатів поточного контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються викладачем при виставленні підсумкової оцінки за диференційований залік.

Вид робіт	Формат проведення та критерії оцінювання
Робота на семінарському занятті; самостійна робота	Оцінювання здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою, відповідно до Додатку Б «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД».

Підсумковий контроль

Семестровий контроль проводиться у формі дифенційованого заліку з використанням електронного навчального середовища «Віртуальний університет».

Допуск до семестрового контролю здійснюється за умови отримання не менше 25 балів за поточне оцінювання.

Семестровий контроль (диференційований залік) проводиться у формі тестування в електронному навчальному середовищі Віртуальний університет (50 тестових завдань закритого типу з вибором однієї правильної відповіді). На виконання відводиться 50 хв. (1x50).

Підсумкова семестрова оцінка обчислюється як сума балів поточного та підсумкового контролю за 100-бальною шкалою і переводяться в національну (чотирибальну) шкалу (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”, для заліків – “зараховано”, “не зараховано”).

Підсумкова семестрова оцінка	
Поточний контроль (50 балів) Семінарські заняття	Семестровий контроль (диференційований залік)
(50 балів)	Підсумкове тестування – 50 балів (50x1 бал)

Підсумкові оцінки виставляються та вносяться до залікової відомості, залікової книжки (позитивні результати) здобувача в національній, 100-бальній шкалі та шкалі ЄКТС відповідно до співвідношень, поданих у наступній таблиці.

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
91 – 100	A	відмінно	зараховано
81-90	B	добре	
71-80	C		
61-70	D		
51-60	E	задовільно	не зараховано
36-50	FX	незадовільно	
0-35	F		

10. Політика курсу

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Кодекс академічної доброчесності та корпоративної культури ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_ta_korpo.pdf

Академічні очікування від здобувачів – своєчасне виконання завдань, передбачених силабусом дисципліни; обов'язкове відвідування і виконання практичних занять та завдань самостійної роботи.

Політика щодо термінів виконання завдань та ліквідації академічної заборгованості: терміни виконання завдань вказуються у електронному курсі «Віртуального університету». Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання академічної заборгованості з дисципліни можливо до дня проведення підсумкового контролю (відповідно до розкладу).

Недопущені до підсумкового контролю здобувачі освіти здійснюють передачу в терміни, відведені для усунення академічної заборгованості у два етапи:

заборгованість із поточного контролю;

заборгованість із підсумкового контролю.

Ліквідація заборгованості поточного контролю відбувається шляхом проходження тестових завдань та виконання контрольних робіт згідно із тематичним планом курсу. Ліквідація заборгованості з підсумкового контролю організовується в форматі перездачі екзамену.

Дотримання принципів академічної доброчесності: роботи (завдання) виконуються здобувачами самостійно, ідеї та ініціативи інших авторів використовуються лише при належно оформленому цитуванні.

Поведінка в аудиторії – неприпустимо запізнення та користування телефоном на заняттях, за винятком виконання громіздких обчислень та використанні додаткових програм в освітніх цілях; повага до думки інших колег; дотримання норм культури мовлення та ін.

11. Рекомендована література

11.1. Основна:

1. Бриндіков Ю. Л. Реабілітація військовослужбовців учасників бойових дій в системі соціальних служб: теоретико-методичні основи: монографія. Хмельницький: Вид-во «Поліграфіст», 2018. 372 с.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

2. Державний стандарт соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці (наказ Міністерства соціальної політики України від 21.09.2016 № 1044).
3. Збірник державних стандартів соціальних послуг: навчальний посібник / [Упоряд.: Е.І. Костишин, В.М. Логвиненко, В.В. Лис, М.Я. Нагірняк, Цюприк А.Я.]. Львів : ЛДУ БЖД, 2022. 537 с.
4. Історія та теорія соціальної політики України: Навч. посібн. / А.О. Ярошенко, Т. В. Семигіна, Н.В. Сухицька. За ред. А.О. Ярошенко. К., НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 289 с.
5. Малюга Л. Ю. Теоретико-правові основи адаптації соціального законодавства України до законодавства Європейського Союзу : монографія / Л. Ю. Малюга. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 406 с.
6. Морально-психологічне забезпечення у Збройних Силах України : підручник : у 2 ч. Ч. 1. вид. 2-е, перероб. зі змін. та допов. / Н. А. Агаєв, В. Г. Дикун, В. С. Чорний та ін. ; за заг. ред. В. В. Стасюка. Бровари : ТОВ 7БЦ, 2020. 754 с.
7. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи : навч. посібник / за заг. ред. Л. Царенко. Т. 2. Київ, 2018. 240 с.
8. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 №638- IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/638-15>.
9. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25.03.1992 №2232-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>.
10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання статусу та соціальних гарантій окремим особам із числа учасників антитерористичної операції: Закон України від 04. 12. 2019 № 329-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/329-20>.
11. Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції: Указ Президента України від 18.03.2015 №150/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/150/2015>.
12. Про Єдиний державний реєстр ветеранів війни: Постанова Кабінету Міністрів України від 14. 08. 2019 №700. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/700-2019-%D0%BF>.
13. Про затвердження Державної цільової програми з медичної, фізичної реабілітації та психосоціальної реадaptaції постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які брали участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, на період до 2023 року: Постанова КМУ від 5 грудня 2018 р. N 1021.
14. Про затвердження Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 №413. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413-2014-%D0%BF>.
15. Про заходи щодо створення належної матеріальнотехнічної бази для лікування, реабілітації та оздоровлення військовослужбовців та інших осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, а також учасників бойових дій та інвалідів війни: Указ Президента України від 12.03.2015 №110/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/140/2015>.
16. Про Збройні Сили України: Закон від 06.12.1991 №1934-ХІІ. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1934-12/para0147#o147>.
17. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20 грудня 1991 р. № 2011-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 15. Ст. 190.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

18. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України від 22 жовтня 1993 р. № 3551-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 45. Ст. 425.
19. Психологічна допомога учасникам АТО та їхнім сім'ям : колективна монографія / Мушкевич М.І., Федоренко Р.П., Мельник А.П. та ін. ; за заг. ред. Мушкевич М.І. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 260 с.
20. СемигінаТ. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
21. Слосанська Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи: монографія / за наук.ред.д-ра пед. наук, проф. В. А. Поліщук. Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2018. 382 с.

11.2. Додаткова:

1. Акименко Ю., Сила Т. Як допомогти родині учасника бойових дій: методичний посібник для соціальних працівників і психологів. Чернігів : Десна Поліграф, 2017. 144 с.
2. Аналіз системи соціального захисту ветеранів та військовослужбовців. Січень, 2022. Національний фонд на підтримку демократії (NED). 141 с. URL:<https://legal100.org.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022-Bila-kniga.pdf>
3. Буряк О., Гіневський М., Катеруша Г. Військовий синдром «АТО»: актуальність та шляхи вирішення на державному рівні. Збірник наукових праць Харківського університету Повітряних Сил. 2015. Вип. 2. С. 176–181.
4. Гордієнко Є. П. Інституційне забезпечення реалізації державної політики соціального захисту учасників бойових дій. *Актуальні проблеми державного управління*: зб. наук. пр. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ “Магістр”, 2020. № 2 (58). С. 231-239.
5. Інформування населення про соціальні та реабіліційні послуги: метод. посіб. / [авт. кол. Т. Семигіна, Г. Коришова, О. Іванова]. К. : К.І.С., 2013. 104 с.
6. Кокун О.М., Агаєв Н.А., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Остапчук В.В. Психологічна робота з військовослужбовцями - учасниками АТО на етапі відновлення: Методичний посібник. К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2017. 282 с.
7. Кокун О.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Олійник В.О., Хоружий С.М., Ларіонов С.О., Сириця М.В. Особливості надання психологічної допомоги військовослужбовцям, ветеранам та членам їхніх сімей цивільними психологами : метод. посіб. К. : НДЦ ГП ЗСУ, 2023. 175 с.
8. Костишин Е., Кіндій І. Деякі аспекти впровадження зарубіжного досвіду соціально-психологічної адаптації ветеранів та учасників бойових дій в Україні // Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток [Текст] // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, курсантів та молодих вчених, 9 листопада 2022 р.; [за ред.: Нагірняк М.Я.]. Львів : ЛДУ БЖД, 2022. С. 37-43. <https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/handle/123456789/11327>
9. Костишин Е., Цюприк А. До питання про актуальність військової соціальної роботи // Соціально-психологічні та гуманітарні виміри безпеки життєдіяльності: збірник тез доповідей І Науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Львів, 20-21 жовтня 2022 року. Львів: ЛДУБЖД, 2022. 404 с. С.219-224. <https://sci.ldubgd.edu.ua/handle/123456789/11250>
10. Костишин Е.І., Лозинський А.Ф., Логвиненко В.М. Формування готовності майбутніх соціальних працівників до роботи в умовах надзвичайних ситуацій. *Актуальні питання гуманітарних наук*: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2022. Вип. 53. Том 1. С. 348-353. http://www.aphn-journal.in.ua/archive/53_2022/part_1/51.pdf
11. Костишин Е.І., Нагірняк М.Я. Організаційно-правовий механізм державної політики соціального захисту учасників бойових дій в Україні в умовах воєнного стану // Сучасна

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

- парадигма публічного управління: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (10-12 листопада 2022 року). Львів: ЛНУ ім. І. Франка.
12. Костишин Е.І., Шевців Ю.О. Особливості реалізації політики ветеранського розвитку в Україні. *Публічне управління та соціальна робота*. 2023. № 2. С. 19-24.
  13. Кучеренко С., Хоменко Н. Організаційні особливості соціально-психологічної адаптації військовослужбовців, які брали участь у бойових діях, до умов мирного життя. *Проблеми екстремальної та кризової психології* : зб. наук. пр. Харків : НУЦ-ЗУ, 2017. Вип. 21. С. 66–74.
  14. Медична реабілітація військовослужбовців збройних сил України на регіональному рівні: метод. рекомендації / уклад.: І. М. Гайда., М. І. Бадюк, Ю. І. Сушко. Київ, 2018. 32 с.
  15. Організація ветеранських груп самопомогі «рівний-рівному» для надання кращої психосоціальної підтримки: рекомендації місцевим органам влади та лідерам громад URL: <https://mva.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files.pdf>.
  16. Методичний посібник для соціальних працівників: Посилення спроможності соціальних працівників здійснювати психосоціальну підтримку ветеранів та їх сімей з питань психічного здоров'я / В.Горбунова, О. Савиченко, І. Тичина, Н. Портницька., 2022. 61 с. <http://surl.li/dxcae>.
  17. Прийоми психологічної самопомогі учасникам бойових дій. Методичні рекомендації. Київ. 2014. URL: http://shron2.chtyvo.org.ua/Nevidomyi_Avtor/Pryiomy_psykholohichnoi_samodopomohy_uchasnykam_boiovykh_dii.pdf.
  18. Психологія індивідуальної роботи з військовослужбовцями: Навчально-методичний посібник / О. Дундук, А. Неурова, А. Романишин «та ін.». Львів: НАСВ, 2021. 305 с.
  19. Соціальний супровід військовослужбовців Збройних Сил України та членів їх сімей: практичні аспекти діяльності посадових осіб військових частин, територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки: методичний посібник / Герасименко О.В., Горбенко І.М., Деточка О.Д., Дембіцький В.М., Єфімова В.В., Калініченко Я.В., Камінська А.С., Куц С.В., Лагодзінський В.В., Мороз В.М., Панченко В.М., Рожков Є.О., Умеренкова Н.Ф., Шевчук О.В. Київ.: НДЦГПЗСУУкраїни, 2023. 130 с.
  20. Столярик, О., Семигіна, Т. (2023). Повернутися з війни: психосоціальна підтримка ветеранів/-нок та членів їхніх сімей. *Social Work and Education*, Vol. 10, No. 1. pp. 63-77. DOI: 10.25128/2520-6230.23.1.6

11.3. Інформаційні ресурси:

1. Інформаційна довідка щодо функціонування у різних державах міністерств у справах ветеранів. Українська спілка ветеранів Афганістану. URL: <http://www.usva.org.ua>.
2. Зміни щодо мобілізації, військового обліку та проходження військової служби (№ 10378 від 25.12.2023). 28 Грудня 2023. URL: <https://legal100.org.ua/analiz-zakonoprojektu-%E2%84%9610378/>
3. Львівська обласна державна адміністрація. Програми. URL: http://loda.gov.ua/soc_prohramy.
4. Міністерство у справах ветеранів США. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.
5. Міністерство у справах ветеранів України. URL: <https://mva.gov.ua/ua/news/minveteraniv-ta-mizhnarodna>.
6. Національна соціальна сервісна служба України (Нацсоцслужба). URL: <https://nssu.gov.ua/>.
7. Офіційний сайт Комітету Верховної ради з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. URL: http://komspir.rada.gov.ua/news/Pro_komitet/73202.html
8. Офіційний сайт Міжнародної організації праці. URL: <https://www.socialprotection.org/gimi/gess/ShowGlossary.action?lettre=s&glosLang=EN>.
9. Офіційний сайт Міністерства у справах ветеранів України. URL: <https://mva.gov.ua/ua>.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

10. Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю. URL:
<https://www.ispf.gov.ua/>.

**Розглянуто на засіданні кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук
протокол від «28» серпня 2023 р. №1**

РОЗРОБНИК

Доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, кандидат історичних наук наук, доцент

_____ Емілія КОСТИШИН
«28» серпня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, доктор педагогічних наук, доцент

_____ Андрій ЦЮПРИК
«28» серпня 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Соціальна робота» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

_____ Емілія КОСТИШИН
«28» серпня 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Заступник начальника навчально-наукового інституту психології та соціального захисту

_____ Ірина БАБІЙ
«28» серпня 2023 р.

Дата актуалізації*					
Підпис					
Ім'я, прізвище завідувача кафедри					